

Generationes

Maksymilian Murawski, Larysa Jaromska-Murawska,
Elżbieta Murawska, Marian Murawski

Dokumentacja złożona do konkursu
na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim
na 61. Międzynarodowej Wystawie Sztuki
w Wenecji w 2026 r. (fragment)

Generations

Art does not necessitate that the artist perform virtuous acts, but rather that he produces commendable works - Thomas Aquinas, translated by Władysław Tatarkiewicz, Summa Theologica.

This is a rare and exceptional phenomenon in the realm of art: three generations of a family of artists producing remarkable works. An extraordinary and beautiful artistic legacy, along with historical, ideological, and personal values, reflects Polish vitality and spiritual strength, deserving of exhibition at the Venice Biennale. *Artificem commendat opus* – may the works commend the masters – the power of silent art.

A testament to time, a professional memorial, and a national legacy, change. A source of guidance for generations and perspectives, bridging the old and new of the 20th and 21st centuries. The artistry of this family of artists reflects both the temporal and the eternal. One can derive vitality from this art; it is replete with life, imagination, and innovative concepts. A rich tapestry of historical, religious, and whimsical imagery.

The late Marian Dąbrowa Murawski, the family matriarch, was born in 1932 in the Suwałki region and passed away in 2022 in Warsaw, serving as a bridge between these regions of Poland and generations. The date of his death marks the conclusion of an era in the history of contemporary art.

His wife, Elżbieta, persists in her artistic endeavors, creating beyond the constraints of time. His daughters have been immersed in art since their earliest days. One of them, Larysa Murawska-Jaromska, exhibits the courage to partake in this exhibition, producing ethereal works that draw upon the legacy of generations. Each of them engages in the realm of culture, as John Paul II would articulate, both Polish and universal, dedicating their lives to their talents and the arts, firmly believing in this vocation, a divine spark, as imparted by Marian Murawski.

Non omnis moriar... I will not entirely perish, the unspoken legacy of three generations appears to convey, but I shall leave behind the finest aspect of my being - art.

...They endured periods of war, communist revolution, totalitarianism, and the resurgence of independence, witnessing the dismantling of barriers. They thrived as artists. The exhibition represents a distinctive initiative, showcasing works from three generations of exceptional individuals, all while the artists maintained their original artistic visions. Wojciech Krauze, Dorota Folga-Januszewska, Justyna Hoffman, Andrzej Matynia, Paweł Drabarczyk, Danuta Wróblewska, Elżbieta Isakiewicz, Beata Sekuła, along with the mayor of Suwałki, Czesław Renkiewicz, and the president of OWZPAP, Bożenna Leszczyńska, as well as his elder daughter, dedicated their efforts to these artists. The artist reflected on the accomplishments of Marian Murawski and Elżbieta Murawska, the ethereal space of the installation in Gawrych Ruda, its symbolism, and fairy-tale imagination—a family deeply rooted in Polish heritage, synthesizing native culture with modernity. The elder generation achieved mastery in illustration and, upon returning to painting, propelled by creative vigor, ascended to the status of a Promethean myth, embodying the fervor of the Muses, the harmony of proportions, logos, and light. Like a symbolic tree, the family drew strength from the finest sources, bearing fruit even in their later years. They prevailed in the struggle for free art, steadfast in their calling, with conviction and faith in the ideals of artistry. The younger generations, Maria and Ernest, who have gained popularity on social media, are exploring avenues of artistic expression. They are products of an era marked by globalization and media advancement, yet also face new challenges—mass emigration, poverty, hunger, the silencing of the voiceless, catastrophes, terror, fear, declining birth rates, and a loss of faith in the foundations of civilization. Young individuals interrogate both the past and the future, seeking refuge in the virtual realm, materialism... and, akin to the prodigal son, return to core values. Art conveys more than what the average observer perceives; it narrates truths through colors, shapes, lines... symbols... often abstracted from the frequently harrowing reality, while celebrating goodness and beauty. Each artist possesses a well-defined, coherent, and refined artistic vision. Love binds them from the inception to the conclusion of their lives and art. May the memory of our times serve as a beacon for future generations, honoring the creators of art, the resilience of the living, and a fragment of eternity.

WERSJA POLSKA *Generationes*

Sztuka nie wymaga by artysta dobrze postępował, lecz by tworzył dobre dzieła - Tomasz z Akwinu tłum. Władysław Tatarkiewicz, *Summa teologiczna*

Rzadkie to i wyjątkowe zjawisko na firmamencie sztuki 3 generacje rodziny artystów twórców dobrej Sztuki.

Niezwykły, piękny dorobek artystyczny i wartości historyczne, ideowe i nasze, polskie siły vitalne i duchowe godne, wystawy na Biennale w Wenecji. Artificem commendat opus - niech dzieła chwalą mistrzów - potęgą milczącej sztuki.

Signum temporis, pro memoriam i spuścizna narodowa, zmiany. wskazówki dla pokoleń i perspektywy, vetera et nowa XX i XXI wieku.

Sztuka tej rodziny twórców jest zwierciadłem czasu i tego, co ponadczasowe, wieczne. Można czerpać z tej sztuki siły vitalne, pełna jest życia, wyobraźni, nowatorskich idei. Bogactwo wyobrażeń historycznych, religijnych i *capriccio*.

Nestor rodu nieżyjący Marian Dąbrowa Murawski urodził się w 1932 na Suwalszczyźnie, odszedł w 2022, w Warszawie, tworząc most między tymi częściami Polski i pokoleniami. Data jego śmierci zamyka pewną epokę w dziejach sztuki współczesnej.

Jego żona Elżbieta, kontynuuje pracę artystyczną, a tworzy poza czasem. Córkę, żyją - *oddychają* sztuką - od urodzenia. Jedną z nich Larysa Murawska - Jaromska ma odwagę uczestniczyć w tej wystawie, tworząc *dzieła nie z tego świata*, startując z poziomu doświadczenia pokoleń. Każdy z nich porusza się w sferze kultury, jakby powiedział Jan Paweł II, polskiej i uniwersalnej i poświęcił życie talentowi i sztuce, wierząc w to powołanie, iskrę Bożą, jak uczył Marian Murawski.

Non omnis moriar... nie wszystek umrę zdaje się mówić niema sztuka 3 pokoleń, *ale pozostawię po sobie najlepszą mą część - sztukę*.

... A żyli w czasach wojen, rewolucji komunizmu, totalitaryzmu i odrodzenia niepodległości, zburzenia murów. Przeżyli jako artyści. Wystawa jest projektem unikatowym, zawiera prace trzech pokoleń niepowtarzalnych indywidualności, artyści zachowali swój oryginalny program artystyczny. Wojciech Krauze, Dorota Folga - Januszewska, Justyna Hoffman, Andrzej Matynia i Paweł Drabarczyk, Danuta Wróblewska, Elżbieta Isakiewicz, Beata Sekuła, i prezydent miasta Suwałk Czesław Renkiewicz prezes OWZPAP Bożenna Leszczyńska, a nawet starsza córka dedykowali swoje pióro tym artystom, artyście, pisali o dorobku Mariana Murawskiego i Elżbiety Murawskiej, o *Niebiańskiej przestrzeni* instalacji w Gawrych Rudzie, symbolicznie i baśniowej wyobraźni, Rodzina zakorzeniona na polskim gruncie, syntetyzuje rodzimą kulturę z nowoczesnością, seniorzy doszli do perfekcji ilustracji i wracając do malarstwa, w rozmachu twórczym, wzięli do rangi prometejskiego mitu, szalu Muz, harmonii proporcji, logosu i światła. Niczym symboliczne drzewo rodzina czerpała siły z najlepszych źródeł dając owoce, nawet w późnym wieku, odnieśli zwycięstwo w wojnie przeciw wolnej sztuce, zgodnie ze swym powołaniem, z przekonaniem i wiarą w idee sztuki. Młode pokolenia Maria i Ernest, popularni w mediach społecznościowych, szukają drogi artystycznego wyrazu, to dzieci czasu globalizmu i medialnego postępu, ale nowych cieni - masowej emigracji, nędzy głodu i uciszania, tych co nie mają głosu, katastrof, terroru, strachu, niski przyrost naturalny, utrata wiary i podstaw cywilizacji. Pytania młodych o przeszłość i przyszłość, ucieczka w wirtualny świat, materializm... i powrót niczym syna marnotrawnego do wartości. Sztuka wyraża więcej, niż widzi zwykły człowiek, narracja i prawda w barwach kształtach, liniach..symbolach .. niemal wyabstrahowanych z przerażającej nie raz rzeczywistości i pochwała dobra i piękna. Każdy z artystów posiada ukształtowaną, wyraźną i doskonałą koncepcję artystyczną. Łączy ich miłość od początku i do końca życia i sztuki. Niech pamięć o naszych czasach będzie wskazówką dla następnych pokoleń, hołdem dla twórców sztuki, siłą żyjących, częścią wieczności.